

Izjava, izveščenja, poročila, vprašanja, odgovori, ...
 Asistenta št. 20, I. nadstropje. Dopolnilni urednik: ...
 glava se ne sprejemajo, rokopol se ne ...
 Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina ...
 znači za mesec: L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—
 Za inostranstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v ...
 širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent ...
 osmrtnice zahvale, poslane in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov ...
 po L 2.—. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi ...
 naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. ...
 Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Moč nacionalne ideje

V Gandu (Gent), glavnem mestu belgijske zapadnovalonske pokrajine, imajo vseučilišče, na katerem so do konca minulnega leta poučevali vse v francoskem jeziku. S tozadevnim sklepom belgijskega parlamenta se je to vseučilišče izpremenilo v vlamsko. Prebivalci Belgije — okoli 6.693.870 duš — so namreč v glavnem vlamske in valonske narodnosti. Običajni jezik Valonov višjih plasti je francoski. V tem je razloga za dejstvo, da je bila doslej na vseučilišču v Gandu francosni učni jezik. V zadnjih časih pa so se Vlamski jeli odločno upirati temu nadvladujoči francoskega jezika ter so se začeli boriti za enakopravnost svojega jezika. Tako imajo sedaj tudi v Belgiji naroden, oziroma jezikoven boj, ki se je razmahnil prebivalci na vseh vseučiliščih v Gandu. V resnici je to boj med latinsko in germansko kulturo. Prve se oklepajo Valonci, do čim se Vlamski štejejo v germansko kulturno in narodno zajedništvo.

Dejstvo, ki ga je treba imeti posebno v mislih, je, da so se Vlamski narodno ovesitili zlasti po svetovni vojni. To je izzvalo med Valonci silen odpor proti povlamljenju rečenega vseučilišča.

Dne 28. januarja t. l. so tisoči in tisoči valonskih kmetov priredili v Bruslju ogromen sprejem v protest proti rečeni izpremembi na vseučilišču v Gandu. Tudi v Belgiji je torej postala šola izvor silnih narodnih bojov. Dokler je bil v veljavi prejšnji volilni red, so mogli Valonci vzdrževati svoje nadvladje, čeprav tvorijo manjšino prebivalstva. Z uvedbo splošne volilne pravice se je to izpremenilo. Proti francoski pritisk se jači vedno bolj, ker je v Vlamskih — poleg pretežja v številu — tudi silno oživela narodna zavest. K temu se pridružuje še dejstvo, da so Vlamski zelo plodni in se močno množijo, vsled česar bodo v nedolgem času tudi številno še izdatneje nadkriljevali valonski Francozom vdani živelj.

Njihovi voditelji se ne zadovoljujejo več s tem, da imajo sedaj v Gandu svoje vseučilišče poleg francoskega, marveč hočejo to poslednje uničiti. Temu boju Vlamscev načeljuje duhovščina, ki ima velik vpliv na široke mase. Seveda se je nacionaliziralo tudi posvetno razumništvo med Vlamski. Teža njihovega velikega gibanja za svoja vseučilišča in za veljavo svojega jezika ne more zaustaviti več nobena sila. V prošlem letu se je uvedla dvojezičnost tudi v uradih. Sedaj pa je predloženo parlamentu zakonski načrt, ki uvaža dvojezičnost tudi v vojsko. Kdor bo hotel doseči višjo stopnjo, ali vstopiti v vojaško šolo, bo moral poznati tudi vlamski jezik. Posledica bo ta, da bodo po uradih in na višjih mestih v vojski le Vlamski, ker njih

inteligenti poznajo tudi francoski jezik in francosko kulturo, dočim je le malo Valoncev, ki poznajo tudi vlamski jezik.

Da bi si ohranili svojo pozicijo, so začeli Francozi misliti na ločitev med Valonci in Vlamski. Nabori naj bi se vršili po pokrajinah tako, da bi bili polki ločeni po narodnosti in upravnih pokrajinah. Tako razdelitev pa mora prejeti ali slej neizbežno dovesti do popolne ločitve med obema plemenoma, ali pa do konfederalne avtonomije po švicarskem zgledu. Duševna ločitev pa se je že silno poglabila in pojavljajo se že znaki hude narodne mrznje v dejanskih napadih.

Virginio Gayda — ki tudi razpravlja v tržaškem "Piccolu" o tem razmahu narodnega in plemenskega boja v Belgiji — prerokuje, da vseučilišče v Gandu, ki je bilo doslej predstava latinstva in ki je postalo sedaj vlamsko po jeziku in imenu, bo odsele nemškega duha in žarišče germanstva. Nemčija da se povrača v Belgijo, od koder se je morala umakniti po štiri letni zasedbi. Je že zopet na delu v vlamski obliki.

Poseben razlog je, da smo se tu nekoliko pobavili z razmahom plemenskega in jezikovnega boja v Belgiji. Ta boj, ki se je posebno razvnel po svetovni vojni, pravi, v kakšni zmoči so bili tisti, ki so menili, da nacionalizem zgublja na svoji moči in da mu je vojna napravila konec. Belgijski zgled kaže, da se moč nacionalne ideje šele začneja prav oživljati. Tudi mala plemena, ki so bila doslej podrejena višji kulturi, številno šibkejša plemena, so začela odločno zahtevati primerno mesto na solcu in zahtevajo za svoj jezik polno pravico in enakopravnost; tudi oni hočejo imeti svoj delež na politični veljavi in na kulturnem snovanju. Etična sila nacionalne ideje je nezanemljiva in bo objemala sra vse dotle, dokler ne bo razmerje med plemenom — narodni vprašanje — dovoljno urejeno za vse narode in vse kraje.

Tudi naši italijanski državniki morejo črpati koristnega pouka iz boja med Valonci in Vlamski v Belgiji. Vidijo, da tudi višja kultura ne daje nobenemu narodu pravico za zatiranje narodov, ki so jih nesrečne razmere v prošlosti potiskale v položaj podrejenosti, ki pa hočejo sedaj za mujevo dohiteti in ki tudi streme po kulturnem razvoju. Ne, ne pride do miru, dokler ne bodo mogli narodi živeti svoje življenje v polni zadovoljnosti drug poleg drugega! Ko nacionalna ideja dovrši svojo nalogo v tej smeri, potem, šele potem pride čas, ko se bo moglo reči: narodnega vprašanja ni več! Potem se odpre pot do miru in bratstva med narodi, do prave, resnične in plemenite — internacionale.

Italija

Zaključek konference za Južno železnico
 RIM, 29. Danes je bila zaključena konferenca za ureditev vprašanja južne železnice. Med štirimi državami, skozi katere gredo proge Južne železnice, to je med Avstrijo, Italijo, Jugoslavijo in Madžarsko na eni in lastniki obilicij ter družbo na drugi strani je bil dosežen popoln sporazum. Podpisana sta bila dva dogovora. Dogovor glede ureditve tranzita so podpisale prizadete države, dogovor glede ureditve in tehnične reorganizacije ter finančnega sistemiziranja Južne železnice je bil sklenjen med posameznimi državami na eni in družbo ter njenimi upniki na drugi strani. Prvi dogovor, ki tvori podlago drugega, se deli v 5 poglavij. Prvo poglavje govori o prostem tranzitu na podlagi barcelonskega dogovora, ki ni še ratificiran od posameznih držav in torej nima še veljave. Drugo poglavje vsebuje določbe glede carinske službe in predvideva olajšave na mejah za direktne in trgovske pošiljke. Tretje poglavje vsebuje olajšave za potnike in prtljago. V četrtem poglavju se govori o mednarodnih postajah, v petem pa o železniških tarifnih na podlagi portoroškega dogovora, ki pa ni še bil ratificiran od prizadetih držav in torej ni še veljaven.

Ta dogovor bo gotovo popolnoma zadovoljil trgovske in industrijske kroge. Na podlagi tega dogovora bodo dovoljene direktne pošiljke po vseh progah Južne železnice. Posamezne države bodo morale opustiti pretirano nadlegovanje potnikov in z vsemi sredstvi olajševati promet. Dogovor glede tranzita bo ostal v veljavi, dokler se ne sklene drug dogovor o tem vprašanju.

Dogovor glede upravne in tehnične reorganizacije Južne železnice omogoča posameznim državam lastno kontrolo, od katere bodo popolnoma izključeni družinski organi, pušča pa tudi odprto pot upravljanju proge s strani družbe, ko to hoče dotična država. Trgovski interesi so v vsakem slučaju spravljani v sklad s političnimi, državnimi in vojaškimi interesi študi za slučaj direktnega upravljanja s strani države. Dogovor ne izključuje niti pravice države, da poveri upravljanje posameznih prog kakšni zasebni družbi. Za rabo proge bodo države plačale letno prisojbino. V slučaju upravljanja s strani družbe bo morala država jamčiti za svoto, snako ozi, ki bi jo plačala v slučaju direktnega upravljanja, tako da s finančnega stališča ne bo nikake razlike med to ali ono rešitvijo. Da se omogoči enotno postop.

panje in da se ohrani stik med posameznimi državami, bo se nadalje posloval upravni svet družbe, v katerem bodo imele vse prizadete države svoje delegate. Ti delegati se bodo udeleževali vseh sklepov o družinskih poslih. V svrhu hitrega reševanja vprašanj, ki se tičejo mednarodnega prometa, bodo ti delegati sestavili poseben odbor, katerega člani bodo pooblašteni reševati posamezna vprašanja, posebno ona, ki se tičejo direktnega prometa. Ta odbor bo tudi določal direktne tarife, katere bo sporazumno s posameznimi vladami lahko tudi zniževal.

Pred odhodom poljskega zunanjega ministra

MILAN, 30. Po banketu, ki mu ga je priredil Mussolini, je prisostvoval poljski zunanji minister sinočni predstavi v opernem gledališču v družbi raznih poljskih osebnosti, princa Colonne in barona De Valentina. Davi je minister odpotoval s tržiskim vlakom.

Seipel v Milanu

MILAN, 30. Okoli polnoči je prispel avstrijski kancelar Seipel. Na postaji so ga pozdravili v Mussolinijevem imenu baron Russo, princ Colonna in baron De Valentino. Mons. Seipel je gost italijanske vlade in biva v hotelu de la Ville.

Grandi za rešitev obojenih katoliških duhovnikov v Rusiji

MILAN, 30. Tajnik popolarske delavske zveze je naprosil Mussolinija, da bi italijanska vlada po svojih močeh skušala prepričati usmrtnitev petrograjskega nadškofa Cieplaka.

Pogovor med Mussolinijem in Skrzynskim

MILAN, 30. Včeraj takoj po poldne se je Mussolini podal v hotel Milano, kjer se je delj časa pogovarjal z generalnim tajnikom sen. Contarinijem. Ob 17. je šel na prefekturo, kamor je došel malo na to tudi poljski zunanji minister. Oba državnik sta imela to dolg pogovor, kateremu je prisostvoval tudi poljski poslanec pri Kvirinatu Zalewsky.

Jugoslavija

Politična situacija. — Stališče vlade napram Radičevim resolucijam. — Kritičen moment.

BELGRAD, 29. Notranjopolitičen položaj je resen. Država preživlja krizo, ki bo končno odločila neko stalno obliko. Nastopili so momenti, ki so neodoljivi za obstoj državne oblike. Belgrijska javnost to najbolje občuti in živahno se sedaj komentirajo vladine izjave, izrečene potom ministra pravde dr. Laze Markovića na včeršnjem sestanku z novinarji v

ministrstvu pravde. Vsi politični krogi pričakujejo, da bo vlada primorana storiti v najkrajšem času zelo važne sklepe in nastopiti proti Radičevi politiki odkrito in odločno. Radičev manifest na hrvaški narod, indirektno naslovljen tudi na srbski narod, oziroma na junake Sumadince, je vzbudil v Belgradu splošno pozornost. Ta manifest in resolucije nedeljske skupščine v Zagrebu dajejo povod vladi, da mora začeti z obrambo drž. oblike. Radičev manifest je treba smatrati za protidržaven akt in s tega vidika je premočrati tudi vso dosedajšnjo politično taktiko Hrvatske republikanske seljačke stranke.

Minister pravde dr. Laza Marković bo dajal dnevno dopolnilne situacija poročila zastopnikom domačega tiska. Včeraj ob 10. poldne je bil prvi sestanek novinarjev v ministrstvu pravde. Izjava, ki jo je podal minister pravde o politični situaciji, je vrlo značilna. Izjava veli:

Resolucije Hrvatske republikanske seljačke stranke so političen akt. Kot take jih vlada motri s stališča politike. Radikalna stranka je primorana zavzeti napram njim svoje stališče. Pomisli, da je treba, da je Radičev manifest tak, da ne more interesirati samo radikalne vlade, temveč vso javnost, ker je njega program naperjen proti interesom celokupne države, ki so se smatrati kot bistveni za bodočnost našega naroda v svobodi in neodvisnosti.

Predpostavljajoč, da najiskreneje govori Radič, da želi, kakor sam veli, napredek vseh treh narodov, smatramo, da je njegov program proti napredku te države in proti narodnemu edinstvu.

Njegov program znači napad na današnjo državno ustavo. Po naši ustavi in naziranjih današnje demokracije je svobodno zahtevati spremembo notranje ureditve države, toda zakon brani nasilno spremembo ustave. In baš v tej točki je Radič nejasen. Potem, če smatramo njegovo delo za tako, kakor on misli, da se lahko spremeni ustava na drug način, tedaj se nalaga vsaki odgovorni vladi dolžnost, da to delovanje spremlja ne samo kot eksponente katke politike, nego tudi kot poklicani čuvar ustave in zakona. S treh vidikov ima vlada računati in po teh uravnavati svoje stališče. Katerokoli pot pojde Radič, vedno mu sledi protiakcija. Dosedanje Radičeve izjave in poslednja njegova resolucija po vsebini dosti jasno odkrivajo v sebi neki element, iz katerega se more sklepati, da on ali ne sme izraziti prave misli radi bojazni nastopivih posledic ali pa izjave v resoluciji ne predstavljajo njegov pravi in resnični program, ki bi se ga moglo sploh vzeti v resno razmišljanje.

Kar se tiče vesti o ustanovitvi revizionističnega bloka, je sporno, da Radič želi imeti v svoji stranki dr. Korošca in dr. Spaho, toda vpraševati je treba, da so te skupine izraz mase in da ne morejo pričakovati uspeha, če integralno sprejmejo Radičev program. Radič naglašja, da govori v imenu hrvaškega narodnega zastopstva. Mi tega ne priznavamo in ne moremo privoliti v to, da bi z njim vodili razgovore.

Koncem svoje izjave je minister pravde dr. Marković kratko omenil točko Radičeve resolucije, ki se nanaša na Sumadince, ki veli, da so Hrvatje še za časa Avstro-Ogrske Srbom priznavali in imeli njih zastavo, iz česar se mora naravno izvajati sklep, da Hrvatje v tej državi nimajo zavarovanih svojih interesov in popolne državljanske enakopravnosti, kar ni res, ker jim je to potom ustave popolnoma jamčeno.

Sklepe, ki so bili storjeni na sestanku dr. Korošca, Radiča in Spaha belgrajska politična javnost popolnoma dobro ocenjuje in presoja. Značilna je tudi včerajšnja seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 21. Zanimivo je dejstvo, da je bil včeraj novinarjem zabranjen vstop v predsobo ministrskega predsedstva.

Radič in zakon o zaščiti države

BELGRAD, 30. Vsa belgrajska javnost stoji pod vtisom Radičevih resolucij in pod vtisom poročil o sestanku dr. Korošca z Radičem. Jasno je sedaj, da gre Radičeva politika za tem, prepričati notranjo politično konsolidacijo. Gotovi krogi zahtevajo od vlade, da vpravi proti Radiču zakon o zaščiti države. Radikalna vlada še ni popolnoma jasno določila smernic za protiakcijo proti Radiču, ki je postal sedaj agresiven. Iz resolucije je jasno razvideti, da Radič ne priznava države, in vedno bolj se sedaj čuje glas, da je treba v tem odločilnem trenutku vpoštevati edino moment: "ali za državo ali proti državi".

Paritetna komisija. — Sestanek po velikinoči.
 BELGRAD, 30. V sredo poldne je prišel v Belgrad predsednik jugoslovanske delegacije v paritetni komisiji dr. Otokar Rybář. Ker je bil zunanji minister zaposlen, dr. Rybář vladi ni podal poročila, obširno pa je poročal o poteku dosedanjih pogajanj z Italijo posvetovalni komisiji. Sestanka so se udeležili admiral Prica, polkovnik Hreljanović in dr. Grga Angelinović.

Paritetna komisija se ima ponovno sestati po veliki noči. Prvi formalni sestanek se ima vršiti okoli 10. aprila. Belgrijski listi naglašajo, da se paritetna komisija ne sestane več v Opatiji, ker je ta kraj zelo neugoden za sestanke in se za sedež komisije določi kako drugo mesto. Najbrže se bo konferenca nadaljevala v Rimu ali v Firencah.

Iz Opatije so odpotovali vsi jugoslov. člani delegacije. Tam je ostal edinoletni tajnik Dušan Gorgejević.

Zastopnik vlade pri Radiču — Sestanek ministra Supila z Radičem

LJUBLJANA, 30. Današnje "Jutro" javlja iz Zagreba: Danes je dopotoval semkaj minister dr. Supilo. Imel je najprej dolg razgovor s pokrajinskim namestnikom Cimićem, nakar se je sestal poldne ob petnajstih s Stepanom Radičem pri Radičevem prijatelju veletržcu Prpiću, ki ju je povabil na obed. Kmalu nato je povabil Radiča k sebi pokr. namestnik dr. Cimić. Radič mu je odgovoril, da ne more priti, pač pa je poslal k njemu oba podpredsednika Hrvatske seljačke republikanske stranke dr. Mačka in Predavca. Ko je Vaš dopisnik vprašal dr. Spaho, ali mu je kaj znanega o teh razgovorih pri dr. Supilu, je dr. Spaho odgovoril iznenaden, da mu snob ni znano, da se vrši kaka konferenca.

Radič pa je na vprašanje našega novinarja odgovoril, da se dr. Cimić pogađa z njegovo stranko v imenu vlade ter da se bo konferenca jutri nadaljevala. Zvečer se je govorilo, da že jutri odputuje odposlanec Radičeve stranke v Belgrad k razgovoru z vlado. Radič to vest odločno demantira.

BELGRAD, 30. Iz vladnih krogov je izvedel Vaš dopisnik: Razgovori ministra Supila z Radičem so zgolj informativnega značaja. Vlada si hoče biti avtentično na jasnom o namerah Stepana Radiča, odnosno federalističnega bloka, ki ga Radič snuje in vodi. Zlasti hoče biti vlada na jasnem, ali namerava Radič poslati v parlament le svojo "delegacijo", ali pa se ves federalistični blok udeleži dela v skupščini. Minister Supilo pa je imel tudi nalogo, Radiča opozoriti, da vlada budno zasleduje federalistični pokret in da se bo po potrebi poslužila zakona o zaščiti države, ako bi ta pokret prekoratil parlamentarne meje.

Odhod bivšega pokrajinskega namestnika Hribarja

LJUBLJANA, 30. Včeraj je prejel pokrajinski namestnik Hribar obvestilo, da je z 31. marcem razrešen dolžnosti in da naj agende pokrajinske uprave odda velikemu županu Lukanu. G. Hribar je to storil še tekom dopoldneva, nakar se je brez slovesa odpeljal v svojem avtomobilu na svoje posestvo v Cerkljah na Gorenjskem, kjer se stalno naseli.

Promet s Sušakom.

BELGRAD, 30. Kakor znano, še ni popolnoma normiran potniški tovorni promet s Sušakom. Ministrstvo saobračaja je odredilo oz. naročilo šefu postaje v Bakru, da stori vse potrebno za ureditev prometa na postaji Brajdica. Ta postaja ima 14 tirov. Postaja ima izključno služiti le tovrstnemu prometu.

Rusija

Protestanti izkoriščajo sedanjí položaj v Rusiji

PARIZ, 29. "Ruskulta" javlja: Kakor znano, je poslala metodična episkopalna cerkev v Ameriki na povabilo "Zive cerkve" v Rusijo tri škofe, ki naj bi se posvetovali z zastopniki ruske pravoslavne cerkve o ukrepih za skupno vzpostavljanje religiozne krščanskega življenja v Rusiji. Sedaj javljajo iz Chicaga, da je glavni tajnik te cerkve dr. Jožef B. Ginglej, ki se je februarja vrnil iz Rusije, izdal ta-le proglas:

"Cerkev v Rusiji ni bila nikoli druga naroda, temveč je bila vedno vezana z imperatorskim režimom in ni simpatizirala z borbo naroda za svobodo. Občudovati moramo sovjetsko vladu, da je milostno nastopila nasproti ruski cerkvi, posebno če se vzamejo v ozir protireligiozne smeri komunizma in revolucionarne pridobitve naroda. Del ruskih cerkvenih delavcev se je obrnil do ameriških metodistov za finančno in moralno pomoč. Na ta način nam je omogočeno potovanje v Rusijo. Delo metodistov v Petrogradu je že zaslužilo splošno spoštovanje vsega prebivalstva do metodistov. Protestantstvo je že predrl v srca in duše ruskega naroda. Sovjetska vlada je izjavila, da ne bo ovirala dela metodistov. Mi se ne moremo mešati v politiko. Svetu je dana nova vlada v obliki svetovet, ali nam je všeč, ali ne, njen obstoj moramo priznati in z njo računati. Če se upošteva protiverška propaganda v Rusiji, nepravilno tolmačenje cerkvenega učenja, težnja za univerzalnim znanjem ter ostanki poganskih praznovorij — je krščansko učenje v Rusiji izredno težavno, toda to naše mnenje o Rusiji mora samo pojačati našo željo, da gremo tja in delamo. V Rusiji je sedaj na vlasti vlada, ki je vzela čvrsto v roke državno krmilo in želi doseči priznanje tudi drugih držav, da zavzame med drugimi narodi sveta odgovoren položaj. Ne sodite sovjetsko vladu po zastarelih predsodkih, temveč jo gledajte in govorite o njej kot o prerokinji novega sistema, ki nam še ni znan."

Bolgarska

Konferenca v Nišu — prvi svetli žarek slovanske spomladi na Bolgarskem — Visek jugoslovensko-bolgarskega sporazuma v sosednih državah

SOFIJA, 30. Jugoslovensko-bolgarski sporazum v Nišu ni bil povsod pozdravljen. V Grčiji je bila vest o sporazumu sprejeta s precej sovražnim razpoloženjem, na Romunskem s precejšnjo nezaupnostjo. Poluradni romunski list "Adeverul" je te dni objavil članek, v katerem povdarja, da se na Balkanu razvijajo stvari, ki so nevarne za Romunsko. Na Bolgarskem — pravi list — se ponavljajo stare sanje po hegemoniji na Balkanu in vsled tega Bolgarska išče prijateljstva s sosedji. Ker se Bolgari ne morejo približati Grčiji in Angori, iščejo prijateljstva z Jugoslavijo.

List ugotavlja nadalje, da nova in močna kraljevina SHS in velika večina njenega prebivalstva ne goji nikake mrznje proti Bolgarom. Javlja se nevarnost panslavizma, ki še vedno ni mrtev. On se je prepodil na Čehoslovaskem, ki nikoli ne bo opustila ideje ujedinjenja vseh Slovanov.

Na ta članek romunskega lista je odgovoril bolgarski "Echo de Bulgarie" tako-le: "Naša politika išče prijateljske odnose z vsemi sosedji in tudi s kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi z Romunsko. Dva obiska Stambolijskega v Bu-

karesti in Belgradu označata dve paralelni akciji. Če je res, da je zasedala mešana komisija v Nišu, je na drugi strani tudi res, da je taka komisija zasedala tudi v Bukarestu. Velika jugoslovenska konfederacija je lahko sen gotovih idealnih politikov, ki pripadajo tem slovanskim državam. Ideja te konfederacije ne vsebuje nič strašnega, ker bo ena velikih etap največje evropske konfederacije, katere pa je danes, žal, predalec, da bi se moglo z njo računati v realni politiki. Vojna nam je zapustila vsem balkanskim državam umazano dedščino, katero moramo likvidirati.

Kar se tiče panslavizma, je odveč o tem govoriti. Bivši panslavizem, ki je bil nevaren ne samo za druge narode in plemena, temveč tudi za same Slovence, je že izginil in umrl skupno s carističnim imperikalizmom. Čehoslovaska "Slavija" ni nič drugega nego ideal solidarnosti vseh slovanskih narodov. Ta Slavija ne izključuje nikake tesnejše vezi z državami druge narodnosti. Zadošči je opozoriti v tem oziru na prisrčne vezi med Prago in Belgradom na eni in Romunsko na drugi strani."

Zanimivo je, kakšen vtisek je naredil sporazum v Nišu na čehoslovasko javnost. Poluradna praska "Čehoslovenska republika" posveča uvodnik temu prvemu jugoslovensko-bolgarskemu diplomatskemu sporazumu po vojni. "Nimamo na razpolago obširnejše vesti — pravi list — toda naj je šlo v Nišu za veliko ali malo stvar, dejstvo je, da je šlo za začetek, ki je bil zelo težaven sprico jugoslovensko-bolgarskih odnosov, ustvarjenih po vojni, katere potek in posledice so zapustili četre sledi posebno na čustveni strani. Morala so preteči štiri leta in pol od konca svetovne vojne, da se odnosi Jugoslovenov nasproti Jugoslovenom umirajo toliko, da uspe prvi diplomatski sporazum. To je prvi svetli žarek slovanske spomladi na Balkanu."

Francija

Hrupni prizori v pariškem parlamentu — Komunisti napadajo Poincaréja

PARIZ, 30. V začetku sinočnje seje poslanske zbornice je socialist Lebas tekom razprave o časnem proračunu napadel Poincaréjevo politiko ter izzval s tem hrupne proteste. Proti predlagani zaključni razpravi je govoril komunist Berthon, a je večina poslancev vendar glasovala za ta predlog.

Heriot je nato vprašal ministrskega predsednika, če zasleduje Francija le gospodarske smotre v ruhrski kotlini in če se je zelo resno v pretres nemške predloge za spravo. Poincaré je odgovoril na obe vprašanji, da se je ukrenilo vse mogoče za rešitev ruhrskega vprašanja. Ponovno pa je povdaril tudi, da si bo Francija obdržala zaloge, dokler bo Nemčija dostila svojim obveznostim. Zapuščali bomo ruhrsko kotlino postopoma v razmerju nemških plačil. Te izjave Poincaréja je poslanska zbornica z edino izjemo skrajne levice vzela navdušeno na znanje.

Pogreb Sare Bernhardt

PARIZ, 30. Včeraj se je vršil svečan pogreb Sare Bernhardt. Pogreb se je izvršil na stroške mesta Pariza. Udeležila se ga je velika množica. Krsta, pokrita s krasnimi venci, je bila postavljena sredi glavne ladje cerkve Sv. Frančiška, opremljene žalno. Okoli krste so se postavili sorodniki, družina Rostand in več funkcionarji. Bilo je prisotnih tudi mnogo osebnosti iz literarnega, gledališkega in umetniškega sveta. Po končanem cerkvenem obredu je krenil spreved proti pokopališču Pere Lachaise.

Krsta je bila po želji Sare Bernhardt vsa pokrita z belimi rožami. Za krsto je vozilo 5 vozov polnih cvetic. Ob krsti so jahali občinski stražniki. Krsto so spremljali tudi zastopniki častne legije, skupina dijakov in druga zastopstva. Ulice, koder se je pomikal spreved, so bile polne ljudstva. Pred gledališčem se je krsta za hip ustavila. Po želji pokojnice ni bilo govorov.

Delegati socialistične konference se povrnil v Pariz

PARIZ, 30. Delegati socialistične konference so izvršili v Berlinu svojo nalogo ter so se povrnil včeraj v Pariz, kjer se bodo sestali s socialističnimi poslanci parlamenta, da jim poročajo o uspehih svojega potovanja.

Senat odobril začasni proračun

PARIZ, 30. Senat je odobril začasni proračun za april in maj in načrt za povračilne izdatke za mesec maj.

Liga za človeška prava v obrambo petrograjskega nadškofa

PARIZ, 30. Liga za človeška prava je poslala Čičerinu brzojavko s prošnjo, da zabrani izvršitev smrtne obsodbe na petrograjskem metropolitu in to že iz spoštovanja do človečanstva in v interesu same ruske revolucije, ker bi bila ta izvršitev čin neprizanesljive zdivjanosti.

Škof v Upsali proti izvršitvi obsodbe v moskovskem procesu

STOCKHOLM, 30. Škof v Upsali je izjavil sovjetski vladi, da naj prepreči izvršitev smrtne obsodbe, ki je bila izrečena v procesu v Moskvi proti nadškofu Cieplaku.

Anglija
Bolezen Bonar Lawa
LONDON, 30. Kralj je sprejel generala Haringtona, poveljnika čet ob Črnem morju, in je govoril z njim na dolgo o položaju v Carigradu.
Bonar Law je odpotoval včeraj v zapadno Anglijo, kjer bo ostal nekoliko dni. Nekateri listi že računajo z možnostjo odstopa Bonar Lawa zaradi bolezni. "Manchester Guardian" pravi, da so konservativci vedno bolj na strani g. Staneleyja Baldurina. Nekateri govorijo o njem kot o nasledniku Bonar Lawa, če bi moral ta odstopiti vsled bolezni.
Odsolnost Bonar Lawa se medtem zelo občuti. "Daily News" ugotavlja, ne brez ironije, da je tekmo razprave o ruhrskem vprašanju v dolgi zbornici prišla na dan velika mediokriteta angleškega vladno-upravnega aparata. Bonar Law se zaradi odsolnosti ni mogel udeležiti razprave v parlamentu, in — niti en njegov tovariš se ga ni upal zastopati.

Nemčija
Nemška nota o odškodninah
BERLIN, 30. Wolfova agencija objavlja noto, iz katere je razvidno, da je Nemčija v zastanku le za 24 milijonov mark v zlatu, ki so dali Franciji in Belgiji povod za pohod na ruhrsko kotlino. Ta zastanek je pa povzročilo zadržanje Francije, ki se je branila sprejeti dajatve v naravi, medtem ko so se druge države-upnice zelo posluževale takih dajatev.

Nemčija prosi Anglijo za posredovanje
LONDON, 30. Z ozirom na pariske vesti o pogovoru med dr. Stahmerjem, nemškim poslanikom v Londonu, in angleškim ministrskim predsednikom pravi agencija Reuter, da gre gotovo za nedavni obisk dr. Stahmerja v znanjem ministrstvu, ko je po navodilih svoje vlade dr. Stahmer podal izjavo o stališču Nemčije nasproti zasedbi ruhrske kotline. Podoben korak je bil medtem narejen v istem času od nemških zastopnikov v Rimu in Washingtonu. Korak dr. Stahmerja pri angleški vladi ni v nikakoli zvezi s kako prošnjo za posredovanje; šlo je le za splošno izjavo o nemškem stališču.

Agencija Reuter pravi nato, da se v dobro informiranih krogih izjavlja, da dr. Stahmer ni nikakor prosil Bonar Lawa za posredovanje, temveč da je le hotel spoznati mnenje ministrskega predsednika; ko je videl, da bi bila prošnja za posredovanje zastoj, mu je sploh ni predložil.

Nova protestna nota Nemčije
BERLIN, 30. Nemška vlada je poslala vladam v Parizu, Londonu in Bruslju protest proti novim kršitvam versailleske mirovne pogodbe. Posebno napada protest odredbo zasedbenih oblastev, ki odteguje pristojnosti nemških sodišč presojanje sporov, kojih viri so zasebne pogodbe. Ta odredba — tako pravi protestna nota — pomeni popolno zanikanje najelementarnejšega pravnega čuta.

Nemško dolarško posojilo
BERLIN, 30. Polovica od bank garancijane svote je že podpisana. Banke bodo v smislu pogodb z vlado podpisale toliko, da bo dosežena skupna svota v znesku 100 milijonov mark v zlatu.

Turki smatrajo predloge izvedencev za nesprejemljive
PARIZ, 30. Iz Carigrada poročajo, da je odgovor zaveznikov izvedencev na turški načrt za mirovno pogodbo zelo vznemiril kroge angorske vlade. Posebno slabo vplivajo določbe o javnih dolgovi in odhodu zaveznikov čet.

V pričakovanju uradnih poročil iz Londona pišejo listi, da bi bilo pač odveč drugo potovanje v Lausanne, ako ne bo izbrislala uradna listina neprijetnih vtisov, ki so se polastili vse turške javnosti. Kemal paše je opustil svoje potovanje v Anatolijo ter se povrnil v Angoro.

Napad na medzavezniško vojaško komisijo
BUDIMPESTA, 30. Na neko ovadbo se je podala včeraj zavezniška vojaška komisija v Kečkemet, da izvrši tam preiskavo v hiši nekega ravnatelja rudnikov, v kateri so se baje nahajale skrite zaloge orožja. Po brezuspešnem iskanju je hotela komisija preiskati še neko drugo hišo, a se je nabrala okoli nje velika množica prebivalstva, ki je obdelovala člane komisije s psovkami. Ko so se ti le odpeljali, je bil vržen proti njihovem avtomobilu kamen, ki je razbil šipo. Vlada zasleduje krivce tega napada.

PODLISTEK
WILKIE COLLINS:
Gospa v belem
IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Smatra me za predmet, ki spada že popolnoma k hiši in se hoče le prepričati, ali je na pravem mestu, da se potem obrne drugam.
Skoro vsi ljudje pokažejo v svoji lastni hiši strani svojega značaja, kjer jih drugod radi prikrivajo; in gospod Pervial je že pokazal tako nagajenost k redu, ki je zame docela nekaj novega. Če vzamem kako knjigo iz knjižnice in jo potem pustim na mizi, tedaj gre za menoj, vzame knjigo in jo dene zopet na svoje mesto. Omenila sem že tiste male neprijetnosti, ki se zdi, da ga mučijo, odkar se je povrnil. Zvečer ob njegovem prihodu mi je sledila nišana oskrbnica v vežo, da sprejme svojega gospodarja, gospo in goste. Kakor hitro jo je bil pred kratkim zagledal, jo je vprašal, ali je bil pred kratkim kdo tukaj, ki je izpraševal po njem. Oskrbnica mu je rekla nato, kar je že meni pripovedovala, da je namreč bil neki gospod, ki je vprašal, kdaj se vrne gospod Pervial. Vprašal jo je takoj po imenu tega gospoda. Gospod pa ni povedal svojega imena. Kaj ga je privlelo sem, je izpraševal dalje, morda kakšno oravilo?

DNEVNE VESTI

Dr. Rybář. Italijanski in tudi nekateri jugoslovenski listi so te dni širili vest, da bo moral dr. Otakar Rybář odstopiti od mesta predsednika jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji za rešitev reškega vprašanja, ker da ni dosegel te naloge. Na njegovo mesto da pride dr. Zolger, Zagrebški «Riječ» oporeka tej vesti in dostavlja, da bi, ako bi odstopil dr. Rybář, odstopila tudi vsa jugoslovenska delegacija. Tudi se zdi «Riječ» čudno, da bi bili Italijani zadovoljni s tako izpremembo. Opozarja namreč, kako je italijanski časopisje dvignilo velik hrup proti jugoslovenski državi, ko je ta poslednja poslala istega dr. Zolgerja kot delegata na mirovno konferenco v Pariz. To pa zato, ker je Zolger bilvis avstrijski minister. Če radi poslednosti da bi morali odklanjati tudi Zolgerja!

Politične fantazije. V četrtkovni številki smo poročali razsežno, kako general Starace, ustanovitelj fašizma na Tirolskem, upravičuje fašistovski odpor proti vsakemu sporazumu z Nemci. Njegovo utemeljevanje se vrhuje v izjavi: Nič sporazuma, marveč naj za uredbo razmerja med Nemci na Tirolskem poskrbi — železna pest! Tudi «Der Tiroler» se bavi s trditvami generala Starace. Ta poslednji označuje «nemško zvezo» na Tirolskem kot «inozemsko stranko, ki ima svoj sedež v inozemstvu». Tirolski list odgovarja, da ta trditev le blamira gospoda generala! Kako naj je «nemška zveza» inozemska organizacija, ko ima svoje zastopnike — v rimskem parlamentu in ki razvija svoje delovanje pred očmi italijanskih oblastev! «Der Tiroler» se ne čudi tej nesmiselnosti g. generala, čudi pa se, kako more list, ki izhaja v glavnem mestu, podajati svojim čitateljem tako — zelje! — Nadalje je trdil general Starace, da so tirolski kmetje navajeni na politiko «železne pesti». Zato da spoštujejo le tisto vladno, ki zna rabiti železno pest. Spričo «obupnih metod» Credara in Salate da so se tirolski kmetje zbirali okoli njihovih zastopnikov stare monarhije, sedaj pa s ta obznanjem gledajo na fašizem in zapuščajo polagoma svoje voditelje. «Der Tiroler» odgovarja, da je general Starace tu pač zamenjal tirolske kmete s kakim plemenom črncev, ki nima nobenega smisla za red in nikakega razumevanja za kake avtonomne pravice. Kdor le nekoliko pozna karakterne svojstva tirolskih Nemcev in njih zgodovino, bo mogel primeroma označiti to trditev generala Starace. — Ta poslednji trdi, da se je sporazum med tirolskimi Nemci in Italijani nameraval iz vzrokov oportunistične za politične volitve. In sicer na korist popularov, ki bi hoteli zaustaviti zilavo delo fašistov in razpadanje svojih organizacij. «Der Tiroler» odgovarja, da tudi najbolj bedaste trditve morejo imeti nekaj miselne logike. Trditve Staraceja pa nimajo v sebi niti videza kake logike. Pomislimo le! Fašisti naj bi bili sklenili z «nemško zvezo» dogovor iz političnih vodilnih razlogov — dogovor, ki bi ga izrabili populari za zvezo z Nemci proti istim fašistom! Res, na takih trditvah ni niti senca kake logike! Tirolski list ugotavlja, da je take trditve že izrekel fašist Italo Bresciani, ki pa so dovedle do tožbe fašistovskega tajnika Barbesina proti Brescianiju. Da bi fašistovski tajnik sklepal dogovore na škodo fašistov — taka trditev more priti le iz bolne politične fantazije! V tem ravno je zlo, da za manjšinsko politiko v Italiji določajo smernice — politične fantazije!

Fala Morgana. V puščavi se potnikom večkrat prikažejo bujne oaze, mornarjem na daljnih morjih bližnja obala, ki jim vije novo upanje v srce. Toda kakšno razočaranje, ko se prepričajo, da je šlo le za odsev daljnih, nedosegljivih dežel, katerih sliko jim je narava le pokazala, kakor bi jih hotela zasmejavati v njihovem trpljenju. — Na tako falo Morgana nam uhaja misel, ko čitamo, da v pristaniščih ob vzhodni obali Anglije, ob Humberju, ni bilo še nikoli toliko parnikov, ki čakajo, da pridejo na vrsto za nakladanje premoaga, kakor te dni. Odsev iz srečnejših krajev, poslan kakor v zasmeah...

Odprava monopolov na vžgalice. Uradni vestnik (Gazetta ufficiale) objavlja odlok, glasom katerega bo počenši s 1. junija 1923. odpravljen monopol na prodajo vžgalic. Mesto tega se uvede davek na izdelovanje vžgalic. Odlok vsebuje natančne določbe, kako se bo davek izterjeval. Cene za prodajo vžgalic na drobno bodo določene potom odloka finančnega ministra na podlagi predloga posebne komisije. Določitev prodajne cene in mera danka se bo izvrševala vsako drugo leto. Odlok določa tudi, da začasno ostanje cene neizpremenjene. Pri uvozu vžgalic se bo plačala poleg carine še dodatna pristojbina do višine danka.

Za posestnike romunskih vrednostnih papirjev. Romunsko poslanstvo v Rimu javlja, da morajo posestniki romunskih vrednostnih vrednostnih papirjev, kateri do sedaj iz kateregakoli razloga niso bili prepečateni, poslati iste na romunsko poslanstvo v Rim. Priložena morata biti dva seznama vrednostnih listine, ki dokazujejo posest papirjev pred letom 1914. ter listina, ki izkazuje italijansko državljanstvo posrila. En seznam bo poslan v Bukarešto, drugi bo pa vrnjen posrila ob enem z vrednostnimi papirji.

Zdravniška praksa. Priznavanje doktoratov iz inozemstva. Dne 15. t. m. je imel ministrski

svet sejo, na kateri je sklenil spremembo zakona, ki se tiče zdravstvenega reda glede zdravnikov, ki so v inozemstvu zadobili doktorat. Zakon se izpremenja v tem smislu, da bo zdravnikom, ki so doktorirali v inozemstvu, v Italiji dovoljeno izvrševanje zdravniške prakse le tedaj, če je v dotični državi, kjer je bil pridobil doktorat, tudi dovoljeno izvrševanje prakse zdravnikom, ki so se doktorirali na italijanskih vseučiliščih.

Nalezljive bolezni v Trstu. V tednu od 17. do 24. t. m. so bili v Trstu sledenči slučaj nalezljivih bolezni: Davica 5, škrlatica 13, trebušni tigar 1, paratufus 1, trakom 53, ospice 1, malarija 1, osepnice 7; umrla je ena oseba na škrlatici.

Pozdravi vojakov. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vojske vesele praznike sledenči vojniki 2. obrežnega artilerijskega polka v Speziji: Bradac Jos, Kačiče; Kapun Vincenc, Rihpolje; Skvarč Iv., Ajdovščina; Spacapan L., Renče; Jug Ivan, Solkan; Zohar Rudolf, Lokavec; Učič Ivan, Zazid; Poles Ant., Pečar Ant., Prešnica; Roje Ivan, Ajdovščina; sledenči vojniki 22. pešp. v Pisi: Nabergero Al., Prosek; Pečar Karel, Anton in Ivan iz Gropade; Strekelj Jos., Corjansko; Kalc Ant., Gropada; Radetič Al., Jamlje; Vatovec Marij, Lonjer.

Pozdravi vojakov. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, želimo iz daljne Piacenze, nahajajoč se pri 4. Reg. Art. Pesante, vesele velikonočne praznike, mnogo pribov in potic. Ljubo Kravos, Benedikt Kralj, Viktor Širca, Koba Eberhard, Cevnja Alojz.

Iz tržaškega življenja

Nesreča pri delu. V Lloydovem arsenalu popravljajo parnik «Tevere». Včeraj popoldne je 40-letni kotlar Anton Parovel, stanujoč pri Sv. Roku št. 10, ki je zaposlen na parniku, padel s neke lestve v notranost ladje in se precej težko pobil po glavi. Ponesrečenec se je podal v mestno bolnišnico, kjer mu je zdravnik obvezal 15 cm dolgo rano na temenu ter ga pridržal nekaj ur v bolnišnici, ker je mož kazal lahke znake pretresenja možgan.

Zaradi malega prepira je hotel umreti. Zasebnica Marija Paulilo, stara 33 let, stanujoča v ulici Madonnina št. 43, se je pred sinočnim nekoliko sprla s svojim možem. Zenska, ki je nekoliko nervozna, si je vzela prepričev k srcu. V hipu, ko je bila sama v stanovanju, je s samomorilnim namenom zavila 2 pastili sublimata. Njen mož, ki se je kmalu nato vrnil, jo je našel na postelji zvijajočo se v bolečinah. Zdravnik rešilne postaje, ki je bil pozvan na lice mesta, je zastrupljeni izpral želodec, jo prepuštil domači oskrbi. Danes so nesrečnico prepeljali v mestno bolnišnico, ker se je njeno stanje nenadoma poslabšalo.

Samomor starca. Pred sinočnim okoli 20. so našli na nekem travniku pri Sv. Mar. Madalenini truplo moža, ki ni kazalo nikakih znakov življenja. Obvestili so druge ljudi; nekdo je poklical rešilno postajo. Zdravnik je ugotovil, da je mož izpil večjo količino karbolne kisline. Skušal mu je izprati želodec, toda ni se mu posrečilo. Nesrečnega so prepeljali v mestno bolnišnico, kjer je takoj po prihodu umrl, ne da bi prišel k zavesti.

Včeraj jutraj sta prišli v bolnišnico dve ženski, ki sta želeli videti zastrupljenca. Ko sta ga zagledali, sta v njem spoznali svojega očeta Ivana Fontanot, starega 78 let, stanujočega v ulici dell'Industria št. 53. Povedali sta, da je bil starček že del časa zamisljen in žalosten ter da si je želel življenje najbrže zaradi neke bolezni, vsled katere je bolehal v zadnjem času.

Bolna pamet. Včeraj ob 10. so prepeljali v mestno bolnišnico 65-letnega Alojzija Mizzan, stanujočega v ulici Concordia št. 6. Mož je namreč upanjal na javni list razne neumnosti, iz katerih se je dalo sklepati, da ni pri zdravi pameti. Nesrečnega so sprejeli v oddelek za umobolne.

Pokušev samomora. Tik pred prazniki, ko so človeške srca polna radosti, je 23-letnemu Marijanu Funicello legla na dušo mračna bolest. Bil je že del časa brezposeln in brez službe. Mogoče mu je misel na praznike, ki bi jih moral preživeti v revščini, povečala bolest v njegovem srcu, ali mu je kaka nesrečna ljubezen razjedala dušo? Ni znano, iz kakšnih vzrokov mu je življenje postalo nemogoče, kateremu je včeraj sklenil napraviti konec. Opoldne se je s tem žalostnim sklepom v srcu zaprl v svojo sobico v ulici Antonio Caccia št. 10. Kmalu nato je zadonel v sobi strel iz samokresa. Njegovi domači, ki so vsled polka prihiteli v njegovo sobo, so našli mladeniča vsega okrvavljenega na postelji; nesrečnejši si je, stokajoč, z roko tiščal rano na prsih. Poklicana je bila rešilna postaja, ki je podala nesrečnemu prvo pomoč ter ga nato prepeljala v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je precej nevarno.

Vesti z Gorisškega

SHOD KMETSKO-DELAVSKE ZVEZE V DORNBERGU. Na zborovanju delegatov Kmetško-delavske zveze, ki se je vršilo na vel. četrtak, 29. marca 1923., «Pri Zlatem jeleni» v Gorici, se je med drugim sklenilo, da se priredi javni shod gorisških vinorejcev v Dorn-

bergu. Shod se bo vršil na velikonočni ponedeljek ob 2. in pol popoldne v dvorani tamošnje Hramilnice in posojilnice. Na shodu se bo razpravljalo o vinskem davku in gospodarstvenem položaju našega ljudstva. Kmetje-vinorejci udeležijo se tega javnega shoda v obilnem številu. Oddelčne občine naj pošljejo na shod vsaj svoje zastopnike. Želeli je, da se tega važnega zborovanja udeležijo vsi župani vinorejnih občin.

Bovec. Na velikonočni ponedeljek, dne 2. aprila t. l. ponovi pevsko društvo «Rombon» v Bovecu, na splošno željo burko-trodejanko «Nebesa na zemlji» v dvorani garaže društva S. A. P. Začetek točno ob 7. zvečer. — Odbor.

Akad. fer. društvo «Adria» v Gorici priredi v soboto, 7. aprila, v dvorani Trg. doma družinski Čajev večer s plesom. Ker je čist dobiček namenjen «Dijaški Matici», pričakuemo obilne udeležbe. Poslana bodo tudi posebna povabila. Podrobnosti slede.

— Prišlo so velikonočne počitnice in z njimi tudi lepi pomladanski, z rožami posuti dnevi, zato se vsakdo veselji zdrave narave in če je le mogoče, si vzame malo časa, da pohiti v njeno naročje. Tako je sklenilo gorisško dijaštvo, posebno pa visokošolci, ki so prišli iz tujih mest zopet za malo časa v našo sredo, da priredijo skupaj s srednješolci velikonočni popoldanski izlet v gorisko okolico. Vršil se bo na velikonočni ponedeljek; odhod ob 13¹⁵ popoldne. Vabljeni so vsi dijaki in prijatelji, da se udeležijo tega sprejemnega veselja družbe v obilnem številu. Zbirališče ob soškem mostu (Pri Bogarju). — Odbor.

Večno za udeležnike in sodelovalce pri koncertu pevskega zbora Učiteljske zveze, ki se bo vršil v Vipavi v ponedeljek, dne 2. aprila t. l.: Goričani se odpeljejo v ponedeljek jutraj ob 7. uri od avtomobilske postaje, Tolminci pa ob 7 in četrt z drž. kolodvorja v Gorici. — Vodstvo pevskega zbora.

Iz Podgraje. Na sv. Jožef, dne 19. t. m. se je vršilo v našem društvu predavanje, ki ga je priredilo društvo «Prosveta» iz Trsta. Predaval je g. Anton Trobec o kmetijstvu ter nam podal tekom razprave nebroj navodil in koristnih naukov. Ceravno je bilo večina vaščanov ta dan zaposlenih, je bila udeležba nad vse pričakovane velika. Zahvaljujemo se «Prosveti» in g. predavatelju, želeč, da bi «Prosvetini» predavatelji kaj pogosto prihajali k nam.

Književnost in umetnost
Koncert v Vipavi. Že s prvim koncertom v Gorici si je priboril pevske zbor učiteljske zveze veliko priznanje. Vsi listi, domači, jugoslovenski pa tudi italijanski so bili soglasno mnenja, da ima zbor pred sabo se blestečo pot, vsi so prerokovali zboru sijajno prihodnost. Nato se je zbor skril in izišil. Takšen nastopi v ponedeljek v Vipavi. Komur je za umetniški užitek, kdor še ni slišal zbora, kdor hoče videti napredek, ki se je dosegel po enoletnem vezbanju, ta pride v Vipavo. Zaradi pestrosti je na programu tudi moški zbor, ženski zbor s spremljevanjem klavirja, trijo za klavir, violin in violi in ena slika iz Hlapca Jerneja, pri kateri sodeluje tudi znani naš karakterni igralec Marij Sila.

Pevci zveznega /pevskega zbora se odpeljejo iz Trsta z vlakom (S. Andrea) v ponedeljek ob 6. jutraj do Stanjeja in od tam z vipavskim avtomv Vipavo. Skupna vaja bo točno ob 10. jutraj. Da ste vsi točni!

Lepa velikonočna darila so knjige naše založbe iz Trsta: Pregelj, Olovanus Joannes, cena L. 5.60 (glej oceno v zadnjem «Zvonu»), Fr. Bevk, Farson, cena L. 5.20, Stanko Majcen, Za novi rod (glej oceno v zadnjem «Učiteljski listu») in Jadranški almanah za leto 1923., cena broš. L. 6.60, eleg. vez. L. 10. — Dobe in naročajo se v slov. knjigarnah v Trstu in Gorici.

Borzna poročila.

Tečaj:

Trst, dne 30. marca 1923.	
Jadranska banka	100
Cosulich	302
Dalmatia	365
Gerolich	1155
Libera Trieste	355
Lloyd	1405
Lusino	635
Martinelli	121
Oceanic	120
Premuda	869
Tripcovici	280
Ampela	500
Cement Dalmatia	338
Cement Spalato	250

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, dne 30. marca 1923.	
ognje krome	0.4250 0.50
avstrijske krome	0.0270 0.0290
čehoslovaške krome	59.50 — 60.—
dinarji	20.10 — 20.40
leji	9.50 — 10.—
marke	0.09 0.0950
dolarji	19.80 — 19.95
francoski franki	132.75 — 133.25
švicarski franki	366.— 370.—
angleški funti papirnati	93.40 — 93.70

Mali oglasi
JADRANKA je izšla in prinaša drobne pesmi, črtice, članke, kakor «Le naši nam kopljajo grob» itd.

CEMENTNE cevi, različne vrste, kupim. J. Mula, Sv. Peter na Krasu.

OSMICA. Tam pri Sv. Ani na štev. 59 odpre danes naš Lojze Kodrič osmico. Točilo bo svoja priznana pristna vina (bela in črna) po konkurenčnih cenah. Priporoča se mešancom in okolišanom za mnogobrojen obisk.

KUPUJEM železo in druge kovine po najvišjih cenah. Via Molino grande 16.

PRODAJALKA, spretna, boljša moč, se sprejme v manufakturno trgovino. Josip Verbič, Il. Bistrica.

NE POZABITE si preskrbeti za Veliko noč zavitek češke Vond-ček-cve cikorije, znamke «Miramar». Zahtevajte jo povsod.

KAMJON Fiat 18 HP, akoraj lov, se prodaja. Rossetti 37, vratarica.

AUTO BENZ, torpedo, v najboljšem stanju, dvojni rezervoar, se prodaja za nizko ceno. Rossetti 37, vratarica.

GOSPODIČNA, s prakso, z znanjem slovenščine, italijanščine in nemščine, dopisovanje in knjigovodstvo dobi takoj mesto pri velikem obrtnem podjetju na deželi. Ponudbe pod «Dežela» na upravnistvo.

VEDNO novi dohodi klobukov za gospe, Zadnja novost. Cene nizke. Giorgina Morgutti, via M. Imbriani 2.

POZOR! Krone, korale, zlati, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Bellei Vita, via Madonnina 10, l.

PREPARATE za olepšanje kože, za zobe, profil izpadanju las, neškodljive barve za lase ima lekarna v Il. Bistrici.

ZLAT, srebrn in papirnat denar se kupuje in prodaja po zmernih cenah. Menjalnica via Giacinto Gallina 2, (nasproti lista Moncenisio). Telefon 31-27. Govori se slovensko.

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Poudares št. 6, l.

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, Il.

KDOR HOČE KAJ KUPITI KDOR HOČE KAJ PRODATI KDOR ISČE SLUŽBE, ITD. INSERIRAJ V «EDINOSTI»

EGIDIO CICIGOI & C
— GORICA —
Via Cesare Lombroso 5 (prej via Leoni) ima vedno v zalogi (15/4)
nove kočije, koleslje, mesarske vozove (Vagerle), žardinere. Veliki popusti. Izvzujejo se vsa dela po naročilu.

Uvozna in izvozna tvrdka
Debiasio & Domenis
Skladišča: Trst, via Coroneo 13, tel. 12-34
prosta luka št. 4, pritličje
opozarja na novodolne velike partije steklenice, porcelane, emailirane kuhinjske posode najrazličnejših šip v originalnih zabojih in opletelnih čeških steklenic
po najnižjih konkurenčnih cenah.
- Vse blago je češkega izvora -

Tovrka F. PRIMAS & P. GIULIANI
Zaloga bencina, petroleja, mineralnega olja, masloč, mazil, karbida, aparatov za plin na bencin in petrolej i. t. d. i. t. d.
Zastopstvo in zaloga za gorisko okrožje ital. družbe za petrolej «Natta» s sedežem v Genovi, z vplačano glavnico L. 200,000,000.
Začasni uradi in skladišča v Via Garibaldi 18, zaloge na mirninski cesti (Južni kolodvor).
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da se bo preselila s koncem meseca marca v Via Cresspi št. 8, pritličje (hiša Angelini).
V nadi, da ji bodo mnogostevilni odjemalci ohranili svoje zaupanje in naklonjenost kakor do sedaj, se podpisana topla priporoča.

PRIMAS & GIULIANI

Najvišje cene plačujem za
K O Ž E
kun, zlati, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, kriv, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadst., vrata 16
Sprejemajo se pošiljke po pošti.

SEMENA detelje, sočiva in cvetlic. Velika izbira cvetlic za vrte, sobane i. t. d. Čebulčki dalij, taberos, kegonj, gladioli i. t. d.
SEMENA
Zmerne cene. Zemlja in gnojila v več vrstah. Cenik brezplačno.
Odlitkovano cvetličarsko in vrtnarsko podjetje
M. GERMAN — TRST
Via Michelangelo 718, prodajalna Via Roma 3, Tel. 12-49
NASADI V REDIPUGLI.